

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att: tha@sim.dk, sim@sim.dk

10. februar 2017

Høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Udvidelse og tydeliggørelse af muligheden for at yde en tidlig, forebyggende indsats efter serviceloven, forenkling af udmålingssystemet for merudgiftsydelsen, indførelse af varsling ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven m.v.)

Generelle kommentarer vedr. lov om ændring af lov om social service

Selveje Danmark glæder sig over det styrkede fokus på borgerens mulighed for at udvikle sig i det fremsendte lovforslag. Selveje Danmark ser det som positivt, at borgeren ikke blot betragtes som passiv modtager af sociale ydelser men ses som et menneske med medansvar, udviklingsmuligheder og potentialer. Selveje Danmark glæder sig desuden over det klare ønske om at styrke borgernes retssikkerhed, som fremgår af lovforslagets justeringer.

Men helt overordnet rejser implementeringen af intentionerne to meget centrale problemer.

For det første introduceres som noget nyt gruppebaseret hjælp og individuelt tidsbegrænset socialpædagogisk støtte. Efter aftalen er det et tilbud til de borgere, der ellers ikke vil være berettiget til støtte efter loven, hvilket er positivt, men hvordan sikres det, at disse tilbud ikke blot udvikler sig til kommunale discount tilbud for borgere, der faktisk burde have haft et tilbud efter servicelovens § 85, 107 eller f.eks. 108? En bekymring der yderligere bestyrkes af det faktum, at borgeren ikke har mulighed for at klage over kommunens afgørelser – noget der i øvrigt synes at være direkte inkonsekvent i forhold til det eksplicitte ønske om at styrke borgerens retssikkerhed.

For det andet indføres et krav om et varsel på 14 uger inden beslutninger om bl.a. fratagelse af hjælpemidler kan effektueres, og for at understøtte det tillige en særligt hurtig klagesagsbehandling. Det er isoleret naturligvis meget positivt at borgere ikke bare fra den ene dag til den anden får frataget personlige hjælpemidler, personlig hjælper og lignende. Selveje Danmark støtter derfor varmt at der gives et varsel og sikres en hurtig behandling i Ankestyrelsen, men det burde gælde en langt større gruppe af afgørelser. Det burde for eksempel i særlig grad også gælde beslutninger om at trække en borger ud af det sted, hvor borgeren har boet gennem flere år eller beslutninger om at fratage borgeren

hjælp efter § 85. Her er der jo tale om beslutninger af ekstremt indgribende karakter i forhold til borgeren, og ofte også beslutninger der er uoprettelige. Ønsker man at sikre borgernes retssikkerhed som der argumenteres for i bemærkningernes pkt. 2.11 og en vis ligestilling så skal der tages stilling til disse to - for Selveje Danmark - helt afgørende problemstillinger.

Specifikke kommentarer vedr. lov om ændring af lov om social service

§1 stk. 2 og 3

Selveje Danmark finder det positivt, at den foreslåede tilføjelse åbner op for et vigtigt perspektiv, nemlig borgerens mulighed for at udvikle sig. Selveje Danmark mener, det er relevant at understrege borgerens eget ansvar for at medvirke, så længe der ikke stilles større krav om udvikling, end det er rimeligt og muligt for den enkelte at indfri med de evt. psykiske som fysiske begrænsninger vedkommende måtte have.

Hvilket efterlader en udfordring i forhold til, hvordan borgerens retssilling er, hvis kommunen finder, at den socialt udsatte, den handicappede eller den borger, der af andre årsager har et behov for hjælp ikke synes at udnytte "egne potentialer" i det omfang kommunen ønsker det.

§3 a

Selveje Danmark finder det positivt, at kommunalbestyrelsen afgørelse om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter § 32, 36, 95, 96 og 98 mv. skal varsles med minimum 14 uger. Selveje Danmark finder det imidlertid jf. de generelle bemærkninger meget problematisk, at andre afgørelser, der for den berørte borger kan være midt lige så indgribende og i mange situationer langt mere indgribende og lige så uoprettelige ikke omfattes af det samme krav. Det omfatter bl.a. udskrivning af tilbud efter §§ 66 (børn), 107 og 108 (voksne) 101 (misbrugsbehandling) og ophør af støtte efter § 85. Der er i alle situationer tale om situationer, hvor den berørte skal fraflytte et sted vedkommende har boet i måske flere år, ophør af de pædagogiske relationer og med risiko for at muligheden for at vende tilbage fortabes.

Ønskes et minimum af ligestilling bør også afgørelser om ophør af disse tilbud gives med et varsel på 14 uger og løftet om en hurtig behandling i Ankestyrelsen.

§81

Selveje Danmark finder det positivt, at det i den nye lov understreges, at den enkelte borger skal sikres en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov.

Bemærkninger til nye tilbud jf § 82 a, b og c.*§82 a Gruppebaserede tilbud*

Selveje Danmark finder det positivt, at der åbnes op for, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde en forbyggende indsats for de borgere, der ikke vil kunne opnå støtte efter de gældende regler. Selveje Danmark er som sådan også positiv over for, at der kan gives gruppebaseret hjælp, så længe det har en tydelig og mærkbar effekt for den enkelte.

§82 b Individuelle tilbud om tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte

I dag bidrager selvejende organisationer i stor grad til socialpædagogisk hjælp og støtte efter den nuværende § 85. Selveje Danmark ønsker, at det i fremsatte lovforslag præciseres, at også selvejende organisationer kan tænkes ind i forbindelse med den tidsbegrænsede støtte.

§82 c Sociale akuttilbud

Selveje Danmark er som udgangspunkt positiv for, at der nu skabes hjemmel til, at der kan oprettes sociale akuttilbud. Selveje Danmark stiller sig kritisk over for, at der i nærværende forslag kun er lagt op til, at det er kommunen, der kan drive akuttilbuddene, og således skaber forslaget fundamentet for et kommunalt monopol, der kan undergrave de allerede eksisterende organisationer på området. Selvejende organisationer har i rigtig mange år drevet sociale tilbud, der tilbyder udsatte mennesker akut støtte og omsorg, og har derfor også solide kompetencer på området.

Selveje Danmark ønsker derfor, at det præciseres i det fremsatte lovforslag, at kommunerne forsyningsforpligtelse i forhold til den nye tilbudsform, sociale akuttilbud, tillige kan løftes med inddragelse af selvejende organisationer.

Det bør tillige overvejes om Socialtilsynet bør have en tilsynsfunktion i forhold til disse sociale akuttilbud.

Generelle bemærkninger specifikt til nye tilbud jf. § 82 a, b og c

De tre nye tilbud er baseret på en antagelse om at det er klart hvilke borgere, der ikke kan modtage hjælp efter serviceloven og hvem der kan. Problemet, som også omtales i de generelle bemærkninger, er imidlertid, at det i vid udstrækning er kommunerne, der tager stilling til hvilke borgere der i dag tilbydes f.eks. støtte efter § 85.

Hvem der har behov for et tilbud er således ikke en statisk størrelse som forslaget synes at antage, men i vid udstrækning et skøn med afsæt i den kommunalt fastlagte politik. Selveje Danmarks medlemmer

har således kunne se en glidning i kommunernes anvendelse af tilbud, typisk væk fra de mere intensive tilbud i retning af billigere tilbud.

Ser man på de sidste 10 år, kan vi se en glidning væk fra anvendelse af bl.a. § 107 tilbud (midlertidige boformer) over til, at der gives støtte efter § 85 (støtte i egen bolig) og på børneområdet væk fra botilbud efter § 66 (socialpædagogiske bosteder) i retning af plejefamilier, også i situationer hvor anbringelsen i familiepleje tidligere er brudt sammen.

Det skal derfor sikres, at introduktionen af et nyt tilbud, som er endnu billigere (hvilket formentlig vil være tilfældet) ikke ender med blot at udhule den pædagogiske støtte yderligere. Den eneste måde, at det kan ske, vil være, at der gives den enkelte borger mulighed for at klage over kommunens beslutning.

Selveje Danmark mener derfor, at det er stærkt problematisk, at kommunens afgørelse om at tilbyde hjælp efter § 82 a, b eller c, ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed. På den måde er den enkelte borger alene overladt til den enkelte kommunes egen vurdering. Skulle borgeren være uenig i, at en kommunens gruppebaserede tilbud er tilstrækkeligt til, at vedkommende kan indfri sine muligheder for at udvikle sig og udnytte sine potentialer, så er der intet at stille op for den pågældende borger. Med forslaget undergraves del af borgerens retssikkerhed som den politiske aftale ellers skulle styrke.

Fastholder man politisk, at den enkelte borger ikke skal have mulighed for at anke kommunens afgørelse kan en alternativ løsning være, at der politisk stilles krav om at Børne- og Socialministerien udarbejder en årlig opfølgning på kommunernes anvendelse af tilbud efter §§ 82a, b og c. En opfølgning, der skal dokumentere, at de nye tilbud netop ikke ender som discount tilbud til borgere, der retmæssigt burde have haft et andet tilbud efter serviceloven.

Øvrige kommentarer vedr. lov om ændring af lov om social service

§82 d Tilbud etableret i samarbejde med frivillige

Selveje Danmark finder det positivt, at kommunalbestyrelsen kan etablere samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger om at give gruppebaseret hjælp (jf. §82a) og individuel hjælp og støtte (jf. §82 b). De frivillige sociale organisationer besidder mange menneskelige som fag-faglige kompetencer, der kan være til stor hjælp for andre borgere med behov.

Man kan imidlertid betragte § 82 d, således, at den vil betyde, at tilbud efter §§ 82 a og 82b ikke kan drives i samarbejde med andre end frivillige sociale organisationer og foreninger. Er det tilfælde så ekskludere bestemmelsen, at kommuner samarbejder med for eksempel selvejende non-profit

organisationer og social økonomiske virksomheder, der ellers netop kunne have centrale kompetencer på området.

En sådan udlægning af bestemmelsen vil være ekstremt problematisk, da netop de selvejende organisationer og socialøkonomiske virksomheder allerede i dag har en stor faglighed, der vil kunne bringes i anvendelse.

Selveje Danmark skal derfor anbefale, at selvejende organisationer indføres i teksten, der herefter vil lyde "...etablere samarbejde med frivillige sociale organisationer, selvejende organisationer og foreninger...."

Vedrørende den manglende klageadgang henvises til overfor.

§109, stk. 3 og §110, stk. 3

Selveje Danmark finder det på sin plads, at det præciseres i lovgivningen, at lederen af krisecenterer og herberger kan træffe afgørelse om udskrivning af en borger. Det er naturligt, at når en leder af krisecenter kan vurdere, hvornår en borger opfylder kriterierne i forhold til indskrivning, så er det også lederen, der skal vurdere, hvornår en borgere ikke længere opfylder kriterierne for ophold og skal udskrives.

§ 166 stk. 2

Selveje Danmark mener, det er en rimelig og positiv tilføjelse i forhold til at sikre borgernes retssikkerhed, at der med forslaget gives hjemmel til, at afgørelser truffet efter §109, stk. 3 og §110, stk. 3, kan indbringes for Ankestyrelsen.

Generelle kommentarer vedr. lov om socialtilsyn

I Danmark løses langt den største del af velfærdsopgaverne af det offentlige eller af selvejende organisationer typisk organiseret som fonde. Det virker derfor meget besynderligt at samtlige bestemmelser konsekvent omtaler foreninger og private virksomheder, og dermed helt udelader de selvejende non-profit organisationer.

Det skal anbefales at teksten gøres tydelig ved at den i de forskellige bestemmelser lyder "foreninger, selvejende organisationer eller private virksomheder". Hermed vil man anerkende de mange aktører der gennem mange år har været og fortsat vil være på området.

Selveje Danmark finder det i øvrigt positivt, at tilbud efter servicelovens §§ 95 og 96, omfattes af lov om socialtilsyn.

Generelle kommentarer vedr. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Selveje Danmark støtter det politiske ønske om en bedre dataindsamling på det sociale område samt ældreområdet.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Jon Krog', written in a cursive style.

Jon Krog
Branchedirektør, Selveje Danmark